

høieste Grad vigtigt, at det paases, at der ikke lægges nogen Hindring i veien for, at Børnene kunne faae en nyttig Beskæftigelse, som ikke overstiger deres Kræfter eller medfører Fare for deres Sundhed; og dertil kommer desuden, at den For-tjeneste, som Børnet ved sit lille Arbeide kan hjembringe, uagtet den naturligvis kun er ringe, ikke blot er en Rilde til Glæde for Børnet selv, hvoraf adskillige gode Spirer kunne skyde frem, men ofte tillige er en Betingelse for de smaa Familiers selvstændige Eksistens, hvortil Børnene høre. Det forekommer mig derfor, at der er nogen Betænt-lighed ved, at slaa en saadan Aldersgrænse fuldkommen fast, saaledes at den ikke kan løses. — Disse to Hensyn, som jeg saaledes har nævnet, og som jo maa være de afgjørende ved Bestem-melserne om Børns Arbeide i Fabrikker, ville jo kunne forenes paa den Maade, at man gjennem en nærmere Udarbeidelse i denne Retning af de Sundhedsvedtægter eller andre Vedtægter, som findes i Kommunerne, kom til Bestemmelser, som passede paa de stedlige Forhold efter de paa hvert Sted værende Fabrikers forskjellige Beskaffenhed, og dette burde da navnlig ske paa samme Maade, som tidligere er anvendt med Hensyn til andre Vedtægter, nemlig at der af Indenrigsministeriet udarbejdedes Udfast, der fastsatte visse almindelige Regler, der skulde indføres i alle disse Vedtægter, men at det i Øvrigt blev overladt til en For-handling mellem de kommunale Myndigheder og Ministeriet, hvilke specielle Bestemmelser der med Hensyn til de forskjellige Arter Industrier, der drives i de forskjellige Kommuner, kunde fastsættes. Jeg ser jo vel, at det Samme vil kunne opnaas paa den Maade, som Lovforslaget bestemmer, nemlig derved, at der ved Siden af de almindelige Regler gives Ministeren en saadan almindelig Ret, som den, der omhandles i § 8, til at løse og binde og saaledes løse de Vanskeligheder, som de almindelige Regler kunne medføre. Dermed vil jo imidlertid være forbunden en stor administra-tiv Vidtløftighed, og jeg tror, at Ministeriet vil komme i mange ubehagelige Forhold, dels ved at negte at løse saadanne Vanskeligheder og dels ved at løse dem i et altfor stort Maal. Naar imid-ertid Ministeriet har fundet det rettest at gaa denne Vej, saa skal jeg ikke sætte mig derimod, men følge med, idet det Diemed, som jeg gjerne vil opnaa, oglaa kan fyldestgøres paa den Maade, at der kan gives Undtagelser, Vempelser og For-andringer i de Regler, som ere foreskrevne. — Jeg betragter dette Lovforslag nærmest som en foreløbig, forberedende Lov, hvorpaa der senere kan bygges noget Andet, og den i Lovforslagets 4de Kapitel indførte Bestemmelse om en særlig Fabrikkontrol er efter min Mening den allerbedste og vigtigste i hele Loven, fordi der uden denne ikke vil kunne tilveiebringes det hele og fuldstændige Billede af den faktiske Tilstand, som er nødvendigt for senere at kunne have Bevillings-

myndigheden, i alt Fald i den Udstrækning, hvor den her foreslaas, og faktisk de nødvendige Regler ved Lov. Hvis det ikke var Tilfældet, at Mi-nisteriet havde Myndighed til at lempe paa Lovens Bestemmelser, saa vilde det vittnok være nødven-digt at gaa i en meget større Detail med Hensyn til flere Punkter. Det vilde saaledes ganske vist ikke blot være nødvendigt at give Tilladelse til, at Børn under 10 Aar kunde anvendes i enkelte Industrigrene, men det vilde tillige være nødven-digt, at der gaves et bestemt Forbud imod Anvendelsen af unge Mennesker i saadanne Industri-grene, hvor det ligesom er forbundet med Fare for deres Liv og Sundhed at arbejde. Jeg skal som Exempel herpaa nævne Lødstikfabrikker, hvor Børn i høj Grad ere udsatte for at faae Fosfor-Ødder, og i hvilke det er oplyst, at flere unge Piger i et kort Aidsrum have mistet Rindbenet, og at næsten alle Børnene mere eller mindre have været afficerede af disse Fosforforgiftninger. Jeg anser det dog ikke for rimeligt, at der i den nu gjældende Lovgivning egentlig skulde findes Midler til at skride ind herimod. Jeg har den Tro, at der saavel i Kjøbenhavns Sundhedsved-tægter som oglaa i Sundhedsvedtægterne for enkelte Steder i Provindserne vil findes Midler til ligesom at kunne formene Fabrikker af denne Natur at modtage Børn, naar Lagen erklærer, at deres Liv og Sundhed derved udsættes for Fare. Men, ligesom jeg altsaa mener, at der kan være indus-trielle Virksomheder, hvor det uden Stæde kan tillades at anvende Børn endog i en yngre Alder end den, som er bestemt her i Lovforslaget, saa-ledes tror jeg paa den anden Side, at der er andre Fabrikvirksomheder, hvor det aldeles ikke bør tillades at anvende Børn eller unge Mennesker; men jeg erkjender, som sagt, at alt dette vil kunne afhjælpes ved den store Myndighed, der, som jeg synes, med Nødvendighed og Rette er forbeholdt Ministeriet i Lovforslagets § 8.

Med Hensyn til Lovens Affattelse er der vel adskillige Bemærkninger, som jeg kunde have at gjøre, men jeg skal ikke opholde mig herved ved denne Behandling. Jeg skal kun gjøre opmærksom paa et Par enkelte Punkter, som have en vis Realitet, og hvor jeg ikke tror, at Reglerne ere rigtige. Det ene er den Bestemmelse, som findes i § 4, hvorved det bestemmes, at „alle Børn og unge Mennesker, der arbejde i samme Fabrik eller Værksted, skulde samtidigen holde Maaltid“. Jeg tror ikke, at denne Bestemmelse godt kan gennemføres, og det forekommer mig tillige, at den vil stride imod det Diemed, hvori § 7 er affattet, idet den siger, at „Børn og unge Mennesker af Rinde-fjøttet skulde under Arbeidet samt under Maaltid-erne, hvor disse rydes paa Arbejdsstedet, holdes søndrede fra Arbeidere af mandligt Køn, saavidt Arbeidets Beskaffenhed og Pladsen tillader det“. Jeg veed ikke, hvorledes Forholdet er i Kjøbenhavn, om det der er sædvanligt, at Sove- og Maaltid-erne ind-